

Y Gwir Anrh/Rt Hon Mark Drakeford AS/MS
Prif Weinidog Cymru/First Minister of Wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1SN

SeneddDCC@senedd.cymru

6 Hydref 2022

Annwyl Huw,

Rwy'n ysgrifennu mewn ymateb i'ch llythyr ynglŷn â chytundebau rhwng y DU a'r UE. Mae'r ymatebion i'r cwestiynau yn eich llythyr i'w gweld yn yr Atodiad.

Yours sincerely,

A handwritten signature in black ink that reads "Mark Drakeford".

MARK DRAKEFORD

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru
Correspondence.Mark.Drakeford@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Atodiad

Cyfrifoldebau

- 1. A wnewch chi egluro sut y mae ymgysylltu â llywodraethiant cytundebau rhwng y DU a'r UE yn cael ei gydlynu o fewn Llywodraeth Cymru?*

Cyfarwyddiaeth y Trefniadau Pontio Ewropeaidd, y Cyfansoddiad a Chyfiawnder (ETCJ) sy'n bennaf gyfrifol am y diben hwn.

- 2. A wnewch chi egluro pa Weinidog sy'n arwain ar gydgyssylltu'r gwaith hwn ar draws adrannau Llywodraeth Cymru?*

Gweinidog yr Economi sydd â chyfrifoldeb arweiniol yn Llywodraeth Cymru am gydgyssylltu materion sy'n ymwneud â chytundebau rhwng y DU a'r UE. Fel Prif Weinidog rwy'n parhau i fod yn gyfrifol am yr holl faterion sy'n ymwneud â Chysylltiadau Rhyngwladol.

Llywodraethiant y Cytundeb Masnach a Chydweithredu: Y Cyngor Partneriaeth

- 3. Yn sgil y pryderon a godwyd gennych chi a Gweinidog yr Economi y llynedd ynghylch y statws sylwedydd a roddwyd i chi yng nghyfarfodydd y Cyngor, a wnewch chi roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y statws a roddir i chi ar gyfer yr ail gyfarfod, pan gaiff ei gynnal?*

Bydd yn ddibynnol ar drafodaethau i'w cynnal gyda Gweinidogion y DU ar ôl penodi Prif Weinidog newydd y DU.

- 4. A wnewch chi amlinellu'r rôl sydd gennych o ran gwneud penderfyniadau yn y Cyngor Partneriaeth, gan gynnwys rhwng cyfarfodydd?*

Nid oes gan Lywodraeth Cymru rôl ffurfiol yn y Cyngor Partneriaeth gan mai Llywodraeth y DU a'r UE sy'n ffurfio ei aelodaeth.

Grwpiau Cynghori Domestig

5. *A oes gennych chi unrhyw wybodaeth neu bryderon i'w rhannu am gynrychiolaeth Cymru ar Grŵp Cynghori Domestig Llywodraeth y DU?*

Mae'r rhestr o'r cyrff sy'n aelodau presennol ar gael yn [Y Grŵp Cynghori Domestig ar Gytundeb Masnach a Chydweithredu'r DU a'r UE - GOV.UK \(www.gov.uk\)](#). Mae'n cynnwys Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru (CGGC) a nifer o gyrff sydd â buddiannau yn ymwneud â Chymru fel rhan o'u cylch gwaith ehangach. Mae'r broses ar gyfer datganiadau o ddiddordeb wedi cael ei hailagor ac wedi chau ar 16 Medi. Bydd yr aelodaeth yn cael ei hadolygu yn gyson.

6. *A fydd swyddogion Llywodraeth Cymru yn gallu mynd i gyfarfodydd Grŵp Cynghori Domestig Llywodraeth y DU ac os nad, sut fydd hi'n ymgysylltu ag unrhyw randdeiliaid o Gymru a benodir i'r Grŵp Cynghori?*

Mae'r Grŵp Cynghori Domestig wedi'i lunio'n annibynnol ar y llywodraeth yn fwriadol. Mae wedi cytuno ar ei Reolau Gweithdrefnau: [Rheolau Gweithdrefnau Grŵp Cynghori Domestig y DU ar y Cytundeb Masnach a Chydweithredu.pdf \(publishing.service.gov.uk\)](#). Mae'r rhain yn gwneud darpariaeth i swyddogion o Lywodraeth y DU a'r llywodraethau datganoledig: "*be invited to attend DAG meetings with a view to participating in discussions or to make presentations on specific subjects*".

Mae'r Rheolau Gweithdrefnau hefyd yn ymrwymo Llywodraeth y DU i roi gwybodaeth berthnasol i'r Grŵp Cynghori Domestig ac i ymateb i'w safbwyntiau ar yr wybodaeth honno.

Byddwn yn sicrhau ein bod yn cadw mewn cysylltiad agos â CGGC ac unrhyw randdeiliaid eraill sy'n ymdrin â buddiannau Cymru.

Efallai y bydd y Pwyllgor hefyd am nodi bod y Rheolau Gweithdrefnau yn datgan: "*The location of the UK DAG plenary meetings shall be rotated among the four UK home nations*".

7. *A fydd y llywodraethau datganoledig yn gallu awgrymu eitemau i'w trafod yng nghyfarfodydd y Grŵp Cynghori Domestig?*

Mater i Gadeirydd y Grŵp Cynghori Domestig yw gosod agendâu yn y bôn, ar ôl ymgynghori â'r Is-gadeiryddion, gyda chyfranogiad gan ei aelodau. Mae Llywodraeth y DU hefyd yn gallu awgrymu eitemau agenda yn benodol. Gall eitemau agenda Lywodraeth Cymru gael eu hawgrymu drwy'r naill neu'r llall o'r llwybrau hyn.

Cyfarfodydd o dan y Cytundeb Masnach a Chydweithredu

8. *A wnewch egluro a yw Llywodraeth Cymru yn cael gwahoddiadau i bob cyfarfod, neu ambell un yn unig?*

Byddem yn disgwyl cael gwahoddiadau gan Lywodraeth y DU i gyfarfodydd wedi'u trefnu o dan y Cytundeb Masnach a Chydweithredu sy'n ymwneud â meysydd o ddiddordeb datganoledig.

9. A wnewch chi egluro'r meini prawf y mae Llywodraeth Cymru yn eu defnyddio i benderfynu a yw swyddogion yn mynd i gyfarfodydd ai peidio?

10. Pa ymgynghoriad sy'n cael ei gynnal o fewn Llywodraeth Cymru o ran a ddylai unrhyw un fod yn bresennol ai peidio? Sut mae unrhyw wybodaeth a gesglir o'r cyfarfodydd yn cael ei chasglu a'i rhannu o fewn Llywodraeth Cymru a – lle bo'n briodol – gyda rhanddeiliaid posibl?

11. A wnewch chi egluro prosesau Llywodraeth Cymru o ddod i benderfyniad o ran bod yn bresennol mewn cyfarfodydd o dan y Cytundeb Masnach a Chydweithredu?

Mae pwnc cwestiynau 9 i 11 yn gorgyffwrdd ac rwyf wedi'u grwpio gyda'i gilydd er mwyn ymateb iddynt.

Ein prif bryder yw cymryd rhan weithredol ym musnes cyfarfodydd o'r fath, gan gynnwys paratoi safbwyntiau cyn cyfarfodydd, a'r camau dilynol wedi hynny, yn ogystal â'r cyfarfodydd eu hunain. Fel arfer, mewn achosion lle mae gan Lywodraeth Cymru ddiddordeb sylweddol mewn mater, bydd ymgysylltu gweithredol wedi bod rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU. Mae sicrhau bod y broses hon yn gweithio'n dda yn flaenoriaeth i ni, o ran gweithrediad perthynas y DU a'r UE yn ei chyfanrwydd. Ym mhob achos, bydd y prif swyddogion polisi yn Llywodraeth Cymru yn gallu penderfynu a ddylid mynychu cyfarfodydd. Mae Cyfarwyddiaeth ETCJ yn chwarae rôl gydgyssylltiol ar draws Llywodraeth Cymru ar yr holl faterion hyn a bydd yn cefnogi timau polisi unigol i rannu arferion gorau ar faterion o'r fath.

Cydymffurfio

12. Yng sgil y pryderon blaenorol a godwyd gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â phenderfyniadau Llywodraeth y DU yn cydymffurfio â'r Cytundeb, a wnewch chi gadarnhau a yw Llywodraeth Cymru yn mynd ati i fonitro cydymffurfiaeth â'r Cytundeb?

Mae Llywodraeth Cymru yn ceisio sicrhau cydymffurfiaeth â'i rhwymedigaethau ei hun sy'n deillio o'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu. Llywodraeth y DU ei hun sy'n gyfrifol am ei chydymffurfiaeth hithau mewn perthynas â'i rhwymedigaethau penodol o dan y Cytundeb Masnach a Chydweithredu.

Effaith y Cytundeb Ymadael ar y Cytundeb Masnach a Chydweithredu

13. A yw Llywodraeth Cymru o'r farn bod cyflwyno Bil Protocol Gogledd Iwerddon yn gyfystyr â thorri'r Cytundeb Ymadael?

Er mai mater i'r Llysoedd fydd penderfynu a yw'r gyfraith wedi'i thorri, cred Llywodraeth Cymru ei bod hi'n bosibl fod y Bil yn torri'r Cytundeb.

14. Beth yw asesiad Llywodraeth Cymru o'r modd y gallai achos posibl o dorri'r Cytundeb Ymadael effeithio ar weithrediad y Cytundeb yng Nghymru?

Nid yw Llywodraeth Cymru wedi asesu'n benodol sut y gallai achos posibl o dorri'r Cytundeb Ymadael effeithio ar weithrediad y Cytundeb Masnach a Chydweithredu yng Nghymru, o ystyried y byddai hynny'n dibynnu i raddau helaeth ar y camau y gallai'r UE ddewis eu cymryd o ran y Cytundeb Masnach a Chydweithredu mewn ymateb i achos o dorri'r Cytundeb Ymadael.

Er hynny, rydym wedi gwneud sylwadau cryf mewn cyfarfodydd rhynglywodraethol ynglŷn â'r sefyllfa anfoddhaol y cawn ein hunain ynnddi, yn arbennig mewn perthynas â'r cysylltiad â rhaglenni'r UE fel Horizon. Fel y mae pethau'n sefyll, hyd nes y datrysir y mater gyda'r Protocol, ni fydd y materion ehangach hyn yn cael eu datrys ac, ar y sail honno, rydym wedi egluro ein safbwynt i Weinidogion Llywodraeth y DU.

15. Sut – os o gwbl – mae Llywodraeth y DU yn ymgynghori â Llywodraeth Cymru ar achosion posibl o dorri'r Cytundeb Ymadael?

Nid ymgynghorwyd â Llywodraeth Cymru cyn cyflwyno Bil Protocol Gogledd Iwerddon.

16. A oes gan lywodraethau Cymru a'r DU brosesau cytûn ar waith ar gyfer achosion posibl o dorri amodau, neu ar gyfer hysbysu am unrhyw gamau ymatebol a gymerwyd gan yr UE?

Mae Llywodraeth Cymru, gan gynnwys ein swyddfa ym Mrwsel, yn gweithio gyda Llywodraeth y DU a'r deddfwrfeydd datganoledig i fonitro unrhyw gamau ymatebol a gymerir gan yr UE.

17. A oes mecanweithiau rhynglywodraethol presennol yn cael eu defnyddio at y diben hwn, neu a yw'n fwriad eu defnyddio at y diben hwn ac, os felly, pa rai?

Y Grŵp Rhyngweinidogol ar gyfer Cysylltiadau rhwng y DU a'r UE yw'r fforwm mwyaf priodol ar gyfer trafod materion sy'n ymwneud â'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu a'r Cytundeb Ymadael.

Cysylltiadau Rhynglywodraethol

18. A wnewch chi amlinellu pa mor aml y byddai'n well gennych chi weld amseru cyfarfodydd y Grŵp Rhyngweinidogol ar gyfer cysylltiadau rhwng y DU a'r UE, ac a yw hyn wedi'i gyfleu i Lywodraeth y DU?

Cytunwyd dros dro y dylid cynnal cyfarfodydd y Grŵp Rhyngweinidogol yn chwarterol, gan gynnwys cyn cyfarfodydd y Cyngor Partneriaeth a/neu'r Cydbwyllgor ar gyfer y Cytundeb Ymadael, fel y bo'n briodol. Nid yw cylch gwaith y Grŵp Rhyngweinidogol wedi cael ei gymeradwyo'n ffurfiol eto, gan nad yw Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon mewn sefyllfa i wneud hynny. Mae'r mater o sicrhau partneriaeth gadarn a chyfranogol rhwng Llywodraeth y DU a'r tair llywodraeth ddatganoledig yn y berthynas â'r UE yn hanfodol. Rwy'n gobeithio codi hyn gyda'r Prif Weinidog newydd os bydd cyfle i wneud hynny.

19. Pa drafodaethau sydd wedi'u cynnal rhyngoch chi a Llywodraeth y DU i fynd i'r afael â'r mater o alw cyfarfodydd gyda digon o rybudd?

Mae sylwadau cryf wedi'u gwneud ar y mater hwn. Byddwn i'n disgwyl trafodaethau ehangach gyda Gweinidogion newydd y DU, ar ôl iddynt gael eu penodi, i fynd i'r afael â hyn.